

Rešitev sudetskega spora za ceno kolonij?

Pretekli in prihodnji teden praških pogajanj — Zunanjepolitični vpliv in kampanja radi letal — Nemčija bi za ceno kolonij baje popustila v vprašanju sudetskih Nemcev

Pričetek razprav

PRAGA, 8. avgusta. Lord Runciman se je odpeljal v soboto s svojo ženo in angleškim poslancem Petosom na grad Ždár k grofu Kinskemu, od koder se je sinoči vrnil v Prago. Njegovi sodelavci so med tem ponovno razpravljali z zastopnikom stranke sudetskih Nemcev. Z današnjim dnevom se pa pričinja tehnično proučevanje celotnega kompleksa vprašanj ureditve položaja narodnih manjšin. Ministrski predsednik dr. Hodža bo stalno v stiku s parlamentarnim odborom šestorice, ki pripravlja podrobne vladne predloge in v katerem so zastopniki vseh strank sedanje vladne koalicije. Z lordom Runcimanom bo razpravljalo o prvih konkretnih zadevah danes popoldne ali pa jutri, v torek.

Zunanjepolitični vpliv

PRAGA, 8. avgusta. Prvi dnevi bivanja lorda Runcimana v Pragi so bili porabljeni za uvodne stike med njimi, njegovim spremstvom, vlado, voditelji vladnih in opozicijskih strank ter zastopniki narodnih manjšin. Že na teh uvodnih konferencah se je pokazalo, da ima sudetsko-nemško vprašanje dve strani, eno notranjepolitično in eno zunanjepolitično. Z notranjepolitičnega zrišča se je lord Runciman lahko prepričal, da je volja za sporazum na vseh straneh velika in odkritosrčna. Ako bi bila zadeva samo notranjepolitična, rešitev ne bi bila težavna. Tudi na strani sudetskih Nemcev samih bi bilo dovolj razumevanja. Težavnejši pa je problem radi zunanjepolitičnih vplivov. Ti vplivi so tako močni, da se jih voditelji sudetskih Nemcev ne morejo osvoboditi. Tu prehajajo pogajanja v diplomatsko sfero in zdi se, da je lord Runciman zadevno že informiral angleško vlado in da bo ta storila v kratkem v Berlinu posebne diplomatske korake.

Nemška časniška kampanja

Divja kampanja, ki je nastala pretekli teden v tisku vse Nemčije proti Českoslovaški radi dveh letal, ki sta pri Glatzu ponevedoma preleteli češkoslovaško nemško mejo, ima po tukajšnji splošni sodbi in tudi po mnenju v mnogih drugih evropskih središčih le ta namen, da bi vplivala na eni strani na lorda Runcimana, na drugi pa na angleško, francosko in ostalo evropsko javno mnenje. Odmev kampanje je pa pokazal, da se to javno mnenje ne da zavajati. Edino nakateri italijanski listi so ponatiskovali nemške napade na Českoslovaško, spravljajoč vso zadevo v zvezo z »bojem proti komunizmu«.

Nemci 75 krat preleteli mejo

Radi te kampanje je bila praška vlada prisiljena izdati uradno poročilo, v katerem ugotavlja na podlagi dokumentov, da so nemška letala od 20. maja letos doslej nič manj kakor 75krat preletela češkoslovaško mejo. Trikrat so ta letala celo pristala na češkoslovaškem državnem ozemlju. Kljub temu ni Českoslovaška delala iz teh kršitev meje nobenih mednarodnih komplikacij. Zadnjič se je pojavilo nemško letalo nad češkoslovaški ozemljem že v soboto 6. t. m. Pri letalu je zjutraj iz smeri Branitz v Pruski Sleziji, letelo vzdolž državne meje in letelo nato nad Skrohovicami na češkoslovaško državno ozemlje, nad katerim se je mudilo celo dve uri. V tem primeru se je mudilo celo dve uri. V tem primeru se je očito, da ta polet ni mogel biti le posredna v smeri.

V ozadju kolonije

PRAGA, 8. avgusta. Prihod angleškega zastopnika Runcimana v Prago je vzbudil tudi med tukajšnjimi diplomatskimi zastopniki Nemčije veliko zanimanje. V zvezi s tem je nek višji diplomatski uradnik takole tolmačil rešitev sudetskega vprašanja: »Hoče Anglija res rešiti sudetsko vprašanje? Naj da Nemčija kolonije in sudetsko vprašanje bo rešeno.« To drastično tolmačenje ima vendarle svoje politično jedro, ker namreč dokazuje težnjo Nemčije, ki bi se rada predhodno sporazumela z Anglijo in Francijo, nakar naj bi se šele končnoveljavno rešilo sudetsko vprašanje. Za tak sporazum se resnično že iščejo možnosti, ko Nemčija ponuja Angliji in Franciji letalski pakt za ceno gospodarskega sporazuma in nekaterih kolonij.

Göring obišče London?

LONDON, 8. avgusta. V tukajšnjih krogih ugibljejo zelo mnogo o misli kapitana Wiedemanna. V dobro poučenih

krogih zatrjujejo, da je bil poglavitni namen Wiedemannovega obiska v Londonu v tem, da je sporočil angleški vladi, da je Hitler določil maršala Göringa za svojega zastopnika za bodoča pogajanja z zapadnimi velesilami. Wiedemann je torej pripravljal pot za obisk Göringa v Londonu, o katerem pa zaenkrat še ni nič definitivnega. Ob tej priliki je Wiedemann tudi proučeval možnosti tega obiska ter z merodajne strani dobil odgovor, da vlada ne more dati nobenih posebnih jamstev za to, kako bi angleška javnost tak obisk sprejela. Maršal Göring pa bi prišel v London v naslednji misiji: 1. razgovor o sklenitvi letalskega pakta, 2. vzpostavitev tesnejših gospodarskih stikov med Nemčijo in Anglijo in 3. razgovor o rešitvi kolonialnega vprašanja. V londonskih diplomatskih krogih kljub kolebajočemu stališču angleške vlade predvidevajo v doglednem času sestanek lorda Halifaxa in maršala Göringa, toda ne v Londonu, nego v Halifaxovem gradu Garrowbyju.

Ruske čete vdrle v Korejo

Prvič v zgodovini Japonske tuje čete na japonskem ozemlju — Novi boji na vseh straneh

MOSKVA, 8. avgusta. Agencija Tass poroča: Dan po Šigeminovem mirovnem predlogu v Moskvi so japonske čete na obrežju Hanzanskega jezera znova s topovi obstreljevale sovjetsko ozemlje. Japonci so uporabili pri obstreljevanju vse vrste topov do največjih in hoteli s tem pripraviti napad pehote na sovjetske položaje. Sovjetski topovi so prisilili japonske k molku, sovjetske pehote čete so pa odbile japonski napad in očistile rusko ozemlje do meje.

TOKIO, 8. avgusta. Agencija Domei roča: Dan po Šigeminovem mirovnem klega tedna nov incident na sovjetsko-ruski meji. V noči od sobote na nedeljo so vdrle sovjetske čete na ozemlje japonske Koreje ter zasedle 1 km od meje oddaljeno selišče Jangvangping. Rusi so se hoteli v selišču utrditi, toda japonske čete so jih napadle in pognale nazaj čez mejo. Japonci so pri tem ujeli enega Ruso, enega so pa našli na bojišču mrtvega. V Tokiu je vzbudil ta napad veliko razburjenje, ker se je zgodilo sedaj prvič v zgodovini, da so tuje čete vdrle na japonsko ozemlje.

TOKIO, 8. avgusta. Sovjetska letala so izvršila zadnje dni več novih napadov na korejsko in mandžursko ozemlje. Pri zadnjem napadu je sodelovalo 100 letal. To je bil največji letalski napad, ki se je kdaj izvršil na Daljnem vzhodu. Pri Čangkufengu je mir. Sovjetske in japonske čete leže v svojih strelskih jarkih, ki so oddaljeni le 200 m drugi od drugih. — Pri Pogranicnjaji in Tunkingu so skušali Rusi izkopati na mandžurski strani meje strelske järke, a so jih japonske čete pregnale.

TOKIO, 8. avgusta. Avala. Japonsko vojno ministrstvo poroča iz Čangkufenga, da so sovjetske čete davi zopet napadle japonske položaje. Napad so Japonci odbili in vrgli Ruso v protinapadu 1 kilometer nazaj. Izgube so zelo velike. Boji se ob 6.30 zjutraj še nadaljujejo.

BERLIN, 8. avgusta. Avala. Japonski poslanik Šigemicu v Moskvi je imel včeraj zopet daljšo konferenco z Litvinovom, kateri mu je sporočil, da bi bila pogajanja mogoče na podlagi položaja od 4. avgusta, ako Japonci ne bi več napadali in se umaknili z ruskega državnega ozemlja. Šigemicu pa je odvrnil, da bra-

nijo Japonci le svoje ozemlje, vendar so pripravljani na sporazum na bazi: 1. ohranitev statusa quo, 2. sovjetska Rusija pristane na določitev demarkacijske črte in se dalje pogaja. Litvinov ni dal nobenih konkretnih zagotovil in izjavil, da morajo prej vsi Japonci zapustiti rusko ozemlje. Odbil je tudi predlog za določitev nevtralnega pasu med Rusi in Japonci.

Protesti v Rusiji

RIGA, 8. avgusta. V vsej Rusiji so se vršili veliki protestni shodi proti Japonski. V večini tovarn so bili shodi, na katerih so sprejeli resolucije, ki obsojajo japonske napade na rusko ozemlje. Celo iz najoddaljenejših krajev ruske države so prispeli po radiu protesti, med njimi tudi od več polarnih ekspedicij.

Vendar prevladuje v odločilnih ruskih krogih mišljenje, da bo mogoče konflikt urediti mirnim putem, kakor se je uredil že marsikak konflikt z Japonsko v zadnjih desetih letih.

Kot posebno svarilo Japonski pa prinašajo današnji ruski listi vest, da so se začeli muslimani v Zapadni Kitajski, točnejše pokrajina ni označena, gibati in računajo na njih najenergičnejši odpor proti Japonski.

Te dni je odšel na vzhodno fronto tudi poseben vlak, poln najboljših ruskih umetnikov, ki bodo zabavali vzhodno armado.

Kmetijski tabor na Brezjah

LJUBLJANA 8. avg. t. Včeraj je priredila »Kmečka zveza« na Brezjah kmečki tabor, katerega se je udeležil tudi zastopnik kraljevskega doma g. podpolk. Pavlič, nadalje beograjski nadškoof dr. Ujčić, ljubljanski škof dr. Rožman in številni predstavniki organizacij JRZ. O slovenskem kmetu sta govorila notranji minister g. dr. Korošec in ban g. dr. Natlačen.

Borzna poročila. Curih, 8. avgusta. Devize. Beograd 10.—, Pariz 11.99, London 21.39, Newyork 437.00, Milano 22.98, Berlin 175.45, Dunaj 33.—, Praga 15.08.

Dunajska vremenska napoved za jutri: Močno nagnenje k padavinam.

Zapiski

Ni nevarnosti za mir

Knez namestnik Pavle je sprejel političnega direktorja »Journal de Genève«. Ta zatrjuje, da je knez namestnik trdno prepričan, da sedaj ni nobene nevarnosti za mir.

Italijanske izgube v Španiji

V Rimu so objavili uradne podatke o izgubah italijanskih legionarjev v Španiji. V bitkah med Teruelom in Barracasom, ki so se vršile od 13. do 24. julija, je padlo 27 častnikov, ranjenih je bilo 140, eden je pa izginil. Od vojakov je padlo 205, ranjenih je bilo 1473. Ne ve se, če so v teh številkah všeti tudi letalci, ki so bili v omenjenem času zelo zaposleni. Bombniki so napravili 783 poletov, pri katerih so izpustili 750 ton eksploziv. Lovci so imeli 1124 borb, pri katerih so zbili 20 republikanskih letal, 24 pa onesposobili za borbo. Izvidniška letala so izstrelila 23.000 pasov mitraljezke municije in vrgla 7200 lahkih bomb. Skupno so italijanski letalci napravili 2808 poletov v 5630 urah, vrgli 758 ton eksploziv in izstrelili 45.000 pasov mitraljezke municije. Skupno znašajo italijanske izgube do konca maja 9541 mož.

Novo prerokovanje

Valencija bo padla ob koncu poletja, praviijo španski nacionalisti. Nekaj podobnega je prerokoval general Franco že pred dvema leti, pa se do sedaj njegovo prerokovanje še ni izpolnilo.

Nemška obramba

V Nemčiji poznajo institucijo Sperrgebietov. To so široki pasovi ozemlja ob mejah, kamor ne smejo častniki tujih vojsk. Če jih bodo tam dobili, bodo strogo kaznovani. Razen tega smejo delati na tem ozemlju samo strogo zaupni delavci, ki so podvrženi včasih uprav kasarnskemu življenju. Do sedaj je bil najbolj znan Sperrgebiet Renska dolina, zdaj pa ji bodo priključili še druge dele Rajha. Tako pred vsem velik del Vzhodne Pruske, del Slezije, češko-nemška meja, Kiel in otoki, med njimi tudi Helgoland. V omenjenih predelih morajo turisti biti vedno pripravljeni pokazati polne liste, vsako daljše zadrževanje pa je prepovedano.

Svoboda tiska

Lord Lloyd je dejal v govoru, ki ga je imel pred angleškimi dijaki, da imajo v Angliji tisk, ki jih informira o vsem, kar se dogaja, pa če jim je všeč ali ne. V nekaterih državah, ki jih je obiskal, so zaradi cenzure časniki tako strahovito žalostni, da jih niti ni vredno čitati.

Kmet ohranil slovensko besedo

Na včerajšnjem taboru na Brezjah je g. dr. Korošec govoril o pomenu kmetijskega stanu za ohranitev Slovencev ter med drugim dejal: »V kmečkih domovih se je vedno slovensko molilo, slovensko prepevalo, slovensko govorilo. Slovenski kmečki dom nam je ohranil slovensko besedo. V naših mestih in trgih je bilo vedno dovolj veterinjakov, ki so se ali iz koristiljubja ali iz pomanjkanja moralne odpornosti obešali na vrat močnejšim narodom. Ti, slovenski kmet, si stal vedno tiho in ponosno na braniku slovenske besede, ob Tvojem domu so se odbili vsi valovi močnejših narodov. Tebi, slovenski kmečki dom, se imamo danes zahvaliti, da nismo že davno izginili v tujih volovih in da smo ohranili svojo slovensko besedo.«

Usoda Maribora

Predsednik jugosl. novinarskega združenja g. dr. Sokolić je včeraj med govorom na zborovanju novinarjev dejal, da usoda Maribora ni samo usoda Slovenije, ampak tudi Hrvatske in Srbije.

Maribor, dne 8. avgusta.

Proslavljamo 20-letnico osvoboditve izpod tujčevega jarma ter živimo v času, ko je potrebna samo iskrica, da se sprost vse grozne sile, katere pripravljajo človeštvu novo klanje, katere pripravljajo smrt malim narodom.

Sile, ki so hotele uničiti nas vse, Slovence, Hrvate in Srbe so zopet pripravljene, da v najbližjem trenutku store isto.

Ni potrebno kloniti glav, ni se potrebno bati, temveč moramo odpreti oči ter neustrašeno pogledati resnici v lice, odkloniti moramo vse kar slabi našo življenjsko silo ter se brezpogojno postaviti na stražo.

Mladina, posebno pa akademska, se je v takih trenutkih še vedno zavedala svoje dolžnosti. Nevarnost pa je danes večja nego je bila dosedaj, za to se moramo pa bolj temeljito pripraviti. Nas Slovenci ni mnogo, Čehov tudi ni mnogo, pa so s svojo samozavestjo in zavednostjo prestali 1000-letno uničevalno delo svojih sosedov ter so sedaj v edinstvu s Slovaki pokazali, kaj zmore mali narod ako gre za njegovo svobodo. Češka in slovaška akademska mladina se je združila. Od desnice do leve se je postavila enotna na branik svobode svoje domovine ter vlila nov pogum, samozavest in upanje v boljšo bodočnost v srca dolgoletnih borcev za svobodo Čehov in Slovakov.

Zakaj bi pri nas ne šlo isto, ali so res tako veliki idejni razpori, ali je res tako velika strankarska zagrizenost, da bi to onemogočalo? Ne, to se da ustvariti, naša mladina je tega zmožna!

Radi slabih gmotnih razmer, ki so še podprte s splošno pasivnostjo večine naroda, je naša akademska mladina prisiljena sprejemati pomoč iz rok raznih »dobrotnikov«. Ta pomoč je neznatna ako pomislimo, da se mora plačati s hlapčevstvom, izgubo značaja in poštenosti. Kakor hitro bo naša akademska mladina osvobodjena pritiska svojih »dobrotnikov«, bo lahko šla preko vseh dosedanjih sporov, se bo lahko združila ter z združenimi močmi vlivala pogum v srca malodušnih, učila bo narod človečanske ljubezni, trebala bo trnje podlosti in hlapčevstva, v zajednici s hrvatskimi in srbskimi tovariši pa bo že v bližnji bodočnosti gradila močno in konsolidirano Jugoslavijo.

Slovenski akademski mladini je dana častna naloga, da ona prva mobilizira vse sile za obrambo Slovenije, za obrambo države, kajti Slovenci bomo prvi na poti ekspanziji, ki hoče preko nas do morja.

Ako bomo složni, poštini in samozavestni, ako se bomo zavedali, da v tej neenaki borbi lahko izgubimo svojo težko priborjeno svobodo, bomo iz boja izšli kot zmagovalci, kajti oni ne morejo izgubiti ničesar, mi pa lahko izgubimo vse. Zatorej osvobodite mladino iz političnega jarma, ki jo teži, da ne more posvetiti vseh svojih sil borbi za ohranitev naše samobitnosti in svobodne Jugoslavije!

-k.

NARODNE SLAVNOSTI BAČKIH SLOVAKOV

NOVI SAD, 8. avgusta. V Bačkem Petrovcu so se pričele včeraj velike narodne slavnosti bačkih Slovakov, združene s proslavo 20-letnice obstoja kraljevine Jugoslavije in češkoslovaške republike. K slavnostim, ki jim prisostvuje tudi češkoslovaški poslanik v Beogradu dr. Jaroslav Lipa in predstavniki raznih jugoslovanskih in češkoslovaških kulturnih organizacij, so se zbrali Slovaki iz vse Bačke, a prišla so tudi odposlanstva iz Češkoslovaške in slovaških kolonistov v Rumuniji. Dopoldne je bil zbor Slovaške Matice pod predsedstvom evanglijskega škofa Štarkeja, popoldne pa zborovanje zveze češkoslovaških kmečkih zadrug. Potem so sledili telovadni nastopi Sokolov in druge prireditve. Slavnosti se nadaljujejo tudi še danes.

POSMRTNICE PO STJEPANU RADIČU

ZAGREB, 8. avg. Ob današnji desetletnici smrti Stjepana Radića, velikega rodoljuba in narodnega voditelja, so se vršile danes dopoldne po vsej Hrvatski svečane zadušnice.

Nacionalistična protiofenziva

Nacionalistične čete so ob reki Ebro zopet vrgle republikance iz osvojenih položajev

SARAGOSA, 8. avgusta. Nacionalistično poveljstvo poroča, da se prešle nacionalistične čete pri Ebru v protiofenzivo, ki se je popolnoma posrečila. Protiofenziva se je pričela pri Mequinenzi in Fayonu. Nacionalističnim četam se je posrečilo republikansko fronto na več mestih predreti in pognati sovražnika v beg. Nacionalistične čete so zasledovale republikance do reke Ebro, ujele nad 2000 mož in zaplenile mnogo bojnega materiala. Republikanci so pustili na bojišču 2000 mrtvih. V ofenzivi je sodelovalo 100 nacionalističnih tankov.

SALAMANCA, 8. avgusta. Avala. Na-

cionalistično bojno poročilo pravi: Našim četam se je posrečilo očistiti dolino reke Ebro od sovražnikov, in sicer v odseku med Megrinzenzo in Pojamo. V teh bojih je bila 42. republikanska divizija popolnoma uničena. Naše čete so zajele tu 1000 ujetnikov.

VALENCIA, 8. avgusta. Avala. Včeraj ob 23.40 so naznanile sirene v Valenciji, da se bližajo mestu sovražni bombniki. Republikanske obrambne baterije so jih pričele takoj obstreljevati, vendar so nacionalisti vrgli na mesto več bomb in napravili precej škode zlasti v pristanišču.

Madžarska vojaška enakopravnost

Italijansko posredovanje za sporazum s sosedi — Zbliževanje med Madžarsko in Jugoslavijo

BUDIMPEŠTA, 8. avgusta. Tukajšnji listi poročajo, da je akcija za vojaško enakopravnost Madžarske v polnem teku. Italijanski ministrski predsednik Mussolini je obvestil madžarskega ministrskega predsednika Imredya že ob priliki njegovega zadnjega obiska v Rimu o pogajanjih za solunski sporazum z Bolgarijo, ki je bil med tem res sklenjen in objavljen. S tem v zvezi je obljubil Mussolini posredovanje Italije, da se sklene podoben sporazum tudi med Madžarsko in njenimi sosedi. Sedaj razpravljajo o tem vprašanju v diplomaciji srednje Evrope, končna odločitev o sporazumu bo pa odvisna od stališča držav male antan-

te, ki ga bodo določile na konferenci na Bledu.

BUDIMPEŠTA, 8. avgusta. »Az Est« poroča, da je bila v soboto v Horgošu seja madžarsko-jugoslovanske obmejne komisije, na kateri so se urejevala razna vprašanja malega obmejnega prometa. List poudarja, da so potekla vsa pogajanja v največji slogi in prijateljstvu. Jugoslovanski delegati so izjavili, da so dobili posebna navodila, naj v kolikor je mogoče ustrezajo madžarskim željam. List pravi, da je to nov dokaz za iskrena prizadevanja za zblizanje in spoprijateljstvo Madžarske in Jugoslavije.

Priključitev Antijohije k Turčiji

ANTIJOHIJA, 8. avgusta. Prvi del volitev v antijohijskem sandžaku bo v sredo 10. t. m. Kakor se izve iz zanesljivega vira, pa nameravajo Turki pozvati antijohijsko prebivalstvo, da j podpíše še pred koncem volitev posebno deklaracijo, v kateri se zahteva takojšnja priključitev sandžaka k Turčiji.

Duff Cooper v Nemčiji

KIEL, 8. avgusta. Prvi lord angleške admiraltete Duff Cooper je položil v spremstvu nemških admiralov na spomenik padlih mornarjev v Saboe venec s trakom v angleških barvah. Poveljnik nemškega vzhodnomorskega brodovja je priredil nato angleškemu mornariškemu ministru slavnostno kosilo. Duff Cooper je odplul iz Kiela včeraj ob 8.30 zjutraj na jahti »Enchantress« v Gdinijo.

Veliki italijanski manevri

RIM, 8. avgusta. V navzočnosti Mussolinija so se pričeli včeraj v coni Tagliacozzo, oddaljeni od Rima samo 50 km, veliki manevri italijanske vojske. Na teh manevrih se bodo preizkusile nove motorizirane divizije Torino in Cacciatori delle Alpi, ki podprte od rimske posadke operirajo proti diviziji sardinskih grenadirjev.

PROMETNI MINISTER SPREJEL PREDLOG STROJEVODIJ

SARAJEVO, 8. avgusta t. Prometni minister dr. Spaho je sprejel zastopnike strojevodij, ki so mu izrazili svoje želje. Strojvodje naj bi se izrazili iz dosedanjega železniškega zakona. Potrebno bi bilo spraviti jih pod nov zakon, ki naj bi obsegal vse strokovno izobražene strojevodje, brez obzira na druge šolske kvalifikacije. Minister dr. Spaho jim je odgovoril, da se z njimi popolnoma strinja. Za današnje stanje ni odgovoren, ker ni bil niti l. 1923 niti 1931, ko so sprejeli izpremembe, na položaju prometnega ministra. Izjavil je še, da se bo z vsemi silami zavzel za njihov položaj.

CAR BORIS V ITALIJI

RIM, 8. avgusta. Po poročilu iz polne rezidence italijanskega kralja San Rossore, je prispel danes tja bolgarski car Boris. Kraljica Ivana se mudi z obema otrokoma že več časa v San Rossoru. Car Boris bo v prihodnjih dneh odpotoval dalje v Svico in najbrže tudi v London.

MACDONALD V PALESTINI

LONDON, 8. avgusta. Angleški minister za kolonije sir Malcolm Macdonald se je vrnil z Malte in odletel z vodnim letalom v Abukir in od tam v Jeruzalem, kjer se je sešel z angleškim palestinskim komisarjem. Potovanje ministra za kolonije v Palestino je v zvezi s tamkajšnjimi nemiri.

POBOJI V PALESTINI

JERUZALEM, 8. avgusta. V zadnjih dneh so terjali nemiri v Palestini zopet 4 žrtve. Od ubitih sta dva angleška vojaka, dva po Arabca.

SLAVNOSTI V RADGONI

RADGONA, 8. avgusta. V nemški Radgoni so priredili včeraj nacion. socialisti velike slavnosti v spomin vseh bojnikov, ki so padli v svetovni vojni, ob prevratu in pozneje za stranko. Slavnosti se je udeležilo okoli 7000 bivših bojnikov nacionalnih socialistov. Glavni govornik je bil polkovnik Kurz.

OBDAVČENJE SAMCEV V GRČIJI

ATENE, 8. avgusta. Vlada pripravlja zakon, ki bo neoženjenim moškim naložil obutne davščine. Plačevati bodo morali dvakrat toliko kot družinski očetje. V državno službo bodo v boočje sprejeti samo oženjeni moški, samskim pa bo določen rok, do katerega se morajo ali oženiti ali pa zapustiti državno službo. Če zapusti samski človek po smrti kako premoženje, pripade polovica državi.

POMORSKA NESREČA NA IRSKEM

LONDON, 8. avgusta. V gosti megli, ki pokriva Irsko morje, je zadel neki potniški parnik 50 km daleč od Holyheada nad Dublinom v ribiško ladjo in se v štirih minutah potopil. Od 10 potnikov so se rešili samo trije, vsi ostali so se utopili.

RUDNIŠKA NESREČA

GLEIWITZ, 7. avgusta. V Sosniškem rudniku je vdor zemlje zasul 4 rudarje. Trije so mrtvi, eden pa nevarno ranjen.

ZMAGA ČSR NAD ŠVEDSKO

STOCKHOLM, 8. julija. Pred 25.000 gledalci se je odigrala včeraj tu nogometna tekma med Švedsko in Češkoslovaško. Češkoslovaška enajstorica je zmaga z rezultatom 4:2.

BANKROT POLJSKIH MEST

VARSAVA, 8. avgusta. »Wieczor Warszawski« poroča, da je zšla večina poljskih mest v hude finančne stiske. 136 mest stoji pred bankrotom, ako jim ne bo pomagala država.

Drobne vesti

DVE KMEČKI DOMAČIJI V PLAMENIH

Pragersko, 8. avgusta.

Med močnim neurjem, ki je v soboto pozno zvečer razsajalo nad našo okolico, je strela zanetila požar pri posestniku Francu Šoštarju v Starem logu. Par minut nato pa je strela udarila v Starem logu še v hišo pos. Ivana Godca. Obe poslopji je ogenj upepelil. Škoda je le deloma krita z zavarovalnino.

STRELA JE UDARILA

Sv. Barbara v Slov. gor., 8. avgusta.

V soboto zvečer so se nad našim krajem zbrali temni oblaki, ki niso obetali nič dobrega. Med bliskom in gromom se je zgrnila močna nevihta z nalivom. Okoli 19. ure je udarila strela v hišo pos. Kaca v Mali Zimici pri Sv. Barbari. Poslopje je bilo v trenutku v plamenih in postalo žrtev divjega elementa.

Požar pri Sv. Barbari v Slov.

goricah. Pri Sv. Barbari je pogorelo poslopje Trojner J. in Letnik M., ki sta šele to pomlad prevzeli posestvo po pokojnem bratu. Požar je izbruhnil sredi noči, sosedje so rešili samo živino, a poslopje z vsem gospodarskim orodjem je pogorelo do tal. Svetomartinski gasilci so prihiteli z dvema brizgalnima, a je bilo gašenje otežkočeno, ker je primanjkovalo vode. Ogenj je nastal v podstrešju in domnevajo, da je bil podtaknjen iz maščevanje. Škodo krije zavarovalnina.

Bik ga je poškodoval. V Lumonošah obč. Gornja Radgona je velik bik, težek 650 kg. močno poškodoval pos. Švaba Fr. pri čiščenju jasi ter mu zlomil 3 rebra in mu zadal tako hude notranje poškodbe, da je maloverjetno, da bi ozdravel.

Nezgoda motociklista. V Maistrovi ulici se je včeraj težje poškodoval tehnik Ivan Vogrinec. Pri padcu z motorja se je močno poškodoval na glavi ter je moral iskati pomoči v bolnišnici.

Pod sod je padel 61 letni posestnik Ivan Serbinek iz Zg. Kungole, ko je spravljval v klet jabolčnik. Težko poškodovan je bil prepeljan v tukajšnjo bolnišnico.

Tatvina dokumentov. Moravtzu Rudolfu iz Gradca je neki neznan izmaval iz suknje v Zg. Radvanju vse osebne dokumente, menda v nameri, da pride do denarja.

Okoli 400 Din je izgubila nezaposlena postrežnica Terezija Petrovič, Levstikova ul. 9., na poti iz Nab. zadrage proti gl. kolodvoru. Pošten najditelj naj odda denar njej ali na stražnici.

Proslava 20-letnice osvobodjenja v Središču

Središče ob Dravi, 8. avgusta

K proslavam našega narodnega osvobodjenja je včeraj tudi Središče na dostojanstven način doprineslo svoj delež in s tem vsej širni okolici pokazalo, da živi pri nas delavno in zavedno ljudstvo, ki zna pravilno ceniti svobodo in močno narodno državo. Proslavo so združeno priredila Društva kmetskih fantov in deklet Sokolsko društvo in Gasilsko društvo. Lepo formiran spreved je izpred »Rotovža« krenil na Gradišče, kjer je bil najprej narodni tabor z nagovorom staroste Sokolskega društva br. Čulka, nato slavnostni govor režiserja Milana Košiča a ter govora zastopnikov organizirane kmetijske mladine dr. Igorja Rosine in predsednika Zveze kmetskih fantov in deklet Ivana Kronovška.

Po vzpodbudnih nagovorih je bila najprej zanimiva tekma koscev, kjer je kmetijska mladina na vzoren način manifestirala za pravice kmetskega dela in izkazala trdemu kmetskemu delu vse spoštovanje. Po tekmi je bila na prostem v režiji mariborskega režiserja g. Milana Košiča predstava »Desetega brata«, ki je bila pri občinstvu sprejeta zelo simpatično. Posamezne vloge so igralci odlično rešili, zlasti je ugajal sam deseti brat, Krjavilj in Manica. Škoda, da je predstavo po prvem dejanju motil dež. Nadaljevala pa se je ob 18. uri ter lepo uspela. Po predstavi je bila v Sokolskem domu dobro obiskana narodna veselica.

Ikar zmaguje

Za izboljšanje novih cest

Obisk novinarjev v Mariboru

Včerašnie automobil- ske nesreče

o. Celjska železničarska godba je slavila svojo tridesetletnico obstoja. Včeraj in predvčerajšnjem je celjsko železničarsko godbeno društvo praznovalo 30-letnico obstoja. V soboto zvečer so priredili pred kolodvorom koncert, nato pa zaigrali celjskemu gužupanu Mihelčiču podoknico. — V nedeljo se je vršilo v Godbenem domu slavnostno zborovanje; pri tej priložnosti se je razdelila odlikovanja.

Ob dvajsetletnici osvobojenja

Razvoj prebivalstva Maribora in okolice

Od 37.000 na 57.000 prebivalcev — Maribor slovensko mesto

Maribor, ki je dobil že v 13. stoletju mestne privilegije, je ostal dolga stoletja provincialno mesto s komaj 1500 prebivalci. Šele po zgraditvi železnice po l. 1846., se je pričel hitreje razvijati, da je dosegel že tik pred svetovno vojno 27.000 prebivalcev. Toda kljub temu le-pemu številčnemu porastu, je ostal še dalje mesto z vsemi znaki provincialnega malomeščanstva. Nemci, ki so po sili državopolitičnih razmer v mestu gospodarili, so bili zaposleni le s svojimi nacionalnimi prizadevanji in brez dejanske opore v kompaktno slovenskem Pomurju, dočim je moral slovenski mestni živelj bojevati ostre boje za svoj goli obstanek. Tako so napravili Nemci Maribor za »graško predmestje«, Slovenci pa le za pomožno postojanko.

V takih razmerah je dočakalo naše mesto v jeseni l. 1918. osvobojenje in združitev z Jugoslavijo. Nova državna meja je izločila Gradec kot nemško zaledno oporišče in središče, toda tudi del naravnega severnega mestnega zaledja in zlasti edino železniško zvezo s Pomurjem. Nova železniška zveza čez Ormož na Ljutomer in Mursko Soboto te izgube ni nadomestila, ampak nam je Pomurje v prometnem oziru celo še bolj odtujila. Ker so bila pozneje postopoma ukinjena razna oblastva, uradi itd., je grozila Mariboru celo nevarnost naza-dovanja, toda nova industrija, trgovina in ostala gospodarska delavnost je izgube izenačila in omogočila novo napre-dovanje. Tako je narasel Maribor že l. 1921. na 30.737 prebivalcev, deset let pozneje, l. 1931., pa je štel že 34.319 duš. Ako torej računamo, da je bil prirastek tudi v zadnjih sedmih letih enak onemu v desetletju 1921—1931, znaša njegovo današnje število prebivalstva najmanj 37.000. Razni znaki pa kažejo, da je bil porast dejansko večji.

Nastanek novih industrijskih obratov je povzročil zlasti porast števila delav-skega stanu, ki se po naravnem prirastku in pritoku z dežele večinoma ne naseljuje v samem notranjem mestu, ki meri le 7 kvadratnih kilometrov, ampak pred vsem v predmestnih vaseh Krčevini, Košakih, Pobrežju, Studencih, Radvanju (Novi vasi) in Teznem. Zato je ta neposredna okolica, ki tvori z notranjim mestom že davno dejansko enoto, v teh dvajsetih letih bolj naglo napredovala, kakor Maribor sam. L. 1910. je imela ta okolica skupaj le 11.807 prebivalcev, v 11. letih, t. j. do l. 1921., pa je narasla le za 688 duš. Da je povzročil dvig v po-

znejših letih res le nastanek nove indu-strije, nam dokazuje dejstvo, da je ime-la ta okolica l. 1931. že 16.398 prebival-cev. Številčni porast v naslednjih sed-mih letih je pa bil še večji, in danes bo že število 20.000 prej pre nizko kakor previsoko. S predmestno okolico, ki k mestu še ni priključena, kakor v Ljubl-jani, Celju, Ptuj in drugod po Jugosla-viji, ima torej Maribor ob dvajseti ob-letnici osvobojenja najmanj 57.000 pre-bivalcev.

Osvobojenje je pa razblinilo v nič tudi bajko o nemškem narodnostnem značju Maribora. Že prvo ljudsko štetje leta 1921. je pokazalo, da ni Nemcev v me-stu niti 15 odstotkov, po štetju l. 1931. pa je znašalo število Slovencev in osta-lih Slovanov v Mariboru 31.470 duš, vseh Neslovanov skupaj le 2849, Nem-cev pa samo 2696. Celo manj kakor Sr-bov in Hrvatov, katerih je bilo omenje-no leto naštetih 2931! Narodnostna sta-tistika neposredne okolice izkazuje v ce-loti le nekaj sto Nemcev, da bi jih bilo vseh v mestu in predmestnih občinah komaj okoli 3000. 3000 nasproti 57.000! To razmerje ustreza res dejanskemu po-ložaju, kajti nekaj sto slovenskih neza-vednežev ne more nihče šteti k pravi nemški narodni manjšini, ker bi bilo ta-ko prištevanje v nasprotju celo z načeli nove narodnosocialistične Nemčije.

Jugoslovanski Maribor, ki je v dvajse-tih letih po osvobojenju narasel z nepo-sredno okolico od okoli 37.000 na 57.000 prebivalcev, je po narodni pripadnosti meščanov vsaj tako slovensko mesto, kakor je Gradec nemško.

Življenje na sejmišču

Kljub nenaklonjenemu vremenu je obisk na razstavi še precej zadovoljiv, kar je znak, da je razstava pestra in zanimiva. Še nikoli ni bilo na Mariborskem tednu toliko poskrbljeno za zabavo kot na le-tošnjem. Streljalnice so kar oblegane, tam na sredi neke je napilovalnica za merjenje moči, da zveš — če že sam ne veš — ali si »džin, atleta, artista ali spor-tista«, ne manjka seveda popularnih vr-tiljakov, zabavišča si pa tudi ne moreš predstavljati brez obrabljenih atrakcij, kot so žena-metuli, žena brez glave, ča-robnost most in podobne zabave.

Dalmatinski ribiči so pripeljali tudi po-stavnega morskega psa, nameravajo pa kmalu odjardati nazaj in pravijo da niso vajeni takega življenja. Manjka jim mor-ja in ribiških mrež. Sicer se pa za psa

zanimajo že neke tovarne za milo, pa tu-di nek cirkus, ki ga misli pripraviti. Zanj upajo dobiti din 4.000. Gledajo žalostno in komaj čakajo na povratek. Zaslužek pa tudi ni velik, ker imajo precejšnje stroške. Dobro delajo tudi pokuševalnice vin, ki imajo prav izbrana vina, seveda so pa tudi cene »izbrane«. Upajmo, da nas bo bog deževja kmalu zapustil, saj dosti godrnjamo nad njim.

Dijaški kongres v Mariboru

V zvezi s prireditvami Mariborskega tedna in Narodnega tabora pripravlja Društvo jug. akademikov v Mariboru dijaški kongres, da opozori tovariše z drugih univerz in drugih krajev na probleme na severni meji ter jim v pravi luči prikaže nevarnost nekaterih novjših svetovnonazorskih gibanj za Slovence. V dneih 10. do 15. avgusta bodo imeli tukajšnji visokošolci v go-steh kolege iz Prage, Brna, Beograda, Zagreba in Ljubljane, ter delegate po-krajinskih odnosno ferijalnih društev iz Kranja, Ptuja, Murske Sobote, Velenja, Celja, Novega mesta in Kočev-ja. V sredo, 10. avg. bo v dvorani Ljudske univerze literarni večer, na-slednjega večera v dvorani Grajskega kina koncert praških konservatoristov, v petek bodo člani »Neodvisnega gle-dališča« predvajali »Breskov cvet«, v soboto pa bo kongres z zborovanjem v Narodnem domu, izlet na mejo (v avtobusih) in udeležba pri bakladi. V nedeljo pa se bodo akademiki pri-družili Narodnemu taboru.

m. Poslovalnica »Večernika« v Mari-boru se nahaja v knjigarni Tiskovne za-druge na Aleksandrovi cesti 13, kjer cenji naročniki lahko poravnajo naročni-no ali pa tudi oddajo oglase za list. Upra-va lista je slejkoprej v poslopiu Mari-borske tiskarne d. d., Kopališka ulica 6. Komur je prikladnejše, se lahko posluži nove poslovalnice na Aleksandrovi cesti.

m. Dr. Bohuš Vybiral, znani pro-pagator jugoslovanske - češkoslovaške kulturne vzajemnosti, ki se mudi dan-es v Mariboru, je obiskal našo re-dakcijo.

m. Prvi občni zbor kolesarskega društva »Poštela«, podružnica Sp. Do-brava, se je vršil v klubovem lokalu v gostilni Sever in ga je otvoril pred-sednik pripravljalnega odbora g. Franc Seruga v navzočnosti matičnega pred-sednika g. J. Lupše. Zivahno zima-nje za kolesarski šport je pokazala velika udeležba. Soglasno je bil izvo-ljen tale odbor: predsednik Fr. Se-ruga, namestnik J. Pivec, tajnik Lenc Franc, namestnik Fr. Žvižaj, blagaj-nik A. Laščak, nam. Krnine, voditelj Fr. Muršič, gospodar Jos. Nekrep, od-borniki: V. Godec, A. Rogina, K. Ko-

lar, L. Keršič, nadzorni odbor: M. Še-ver, Fr. Molek. Po volitvah je g. Lupša govoril o kolesarskem sportu, nakar je bil občni zbor zaključen.

o Rdeči križ Radvanje se vsem pleme-nitim darovalcem, ki so nam poklonili razne darove in s tem pripomogli k do-bremu gmotnemu uspehu tombole najpri-srčneje zahvaljuje.

Mariborsko kasaško društvo bo ime-lo svoj letni občni zbor 12. t. m. ob 19. uri v posebni sobi hotela »Za-morec«.

m. Proslava 50-letnice mesarjev in klobasičarjev v Mariboru se vrši ob priliki proslave 20-letnice Jugoslavije v nedeljo 14. t. m. ob 7. uri zvečer v Gambrinovi dvorani. Obenem s to pro-slavo se vrši v ponedeljek, 15. avgusta ob 10. uri tretji redni občni zbor. Zveze združenj in odsekov mesarjev dravske banovine v Ljubljani, ki po-ziva na proslavo takole: Vabimo vas, da se priključite armadi, ki bo nave-dene dni manifestirala za Jugoslavijo in mi še posebej za združeno smisel! Informacije o prireditvi je dobiti v Mariboru v Zdržni pisarni Ob jarku štev. 6.

* Med dr. Walter Thalmann, Stolna ul. 1 I, tel. 20-45, ordinira do 20. avgusta.

S Putnikom v Gradec v četrtek, dne 11. avgusta: le Din 100.—. Prijavite se takoj pri Putniku Maribor - Celje - Ptuj.

* V Celovec (Vrbsko jezero) ob priliki velikih sportnih prireditev vozi Putnikovi moderni avtokar v ponedeljek, dne 15. avgusta. Vožnja le Din 120.—. Prijavite se nemudoma pri Putniku Maribor-Celje-Ptuj.

* Balalajka koncert z velikim variete sporedom na zabavišču.

* Vpisovanje v Legatov Enoletni tr-govski tečaj v Mariboru je dnevno, tudi ob nedeljah in praznikih, od 10. do 12. v šolski pisarni, Vrazova ulica 4. Učni program in pojasnilo brezplačno. Lastni dijaški internat.

* Velika tombola JS dne 15. avgusta na Trgu svobode. Glavni dobitki avto-mobil Opel, motorno kolo, moderna spal-nica, radio-aparat, harmonika itd. Tom-bolske karte po din 5.—.

* Užitekopoln izlet v prekrasne pokrá-line! Od 25. do 31. avgusta z luksuznim avtokarom »Putnika«: Postojna - Gorica - Grado - Benetke - Padova - Gardone Riviera - Riva - Merano - Cortina d'Am-pezzo - Millstadt - Vrbsko jezero - Ce-lovec. Sedem dni popoln aranžman le din 1600. Prijave sprejema do četrta dne 11. avgusta »Putnik« Maribor, kjer se dobijo vse potrebne informacije.

* Na splošno željo prireja »Putnik« zo-pet izlet v Celovec (Vrbsko jezero) na praznik dne 15. avgusta. Vožnja le din 120.— Takošnje prijave pri »Putni-ku« Maribor-Celje-Ptuj.

Kultura

Pozabljena obletnica

Ime češkega slikarja, karikaturista in grafika Karla Klička, ki se je rodil leta 1838., torej pred sto leti v Hostin-em in je umrl 1926 na Dunaju, bo pač le redkokateremu Slovencu znano. In vendar je ta genilni in duhoviti karika-turist pred skoro 60 leti globoko posegel v slovensko politično in družabno živ-ljenje.

Bilo je v tistem času, ko je Levstik, sprt z vsemi tedanjimi političnimi in li-terarnimi veličinami, z vso trpkostjo in grenkobo do dna užaljenega idealista bičal v svojem sarkastično satiričnem listu »Pavlihi« gnilo kompromisar-stvo in egoistično samopašnost sloven-skih politikov. Levstikova sreča, ali morda nesreča, je bila, da je našel v osebi na Dunaju živečega slikarja Karla Klička sijajnega pomočnika. Kličkove ka-rikature v »Pavlihi« so bile za Slovence prava senzacija, morda še večja kakor Levstikovi teksti. Dokler si je Levstik »izposodil« samo naše staroslovenske prvake je še nekako šlo, saj so ga ti ime-li itak že dovolj dolgo v želodcu; pri njih si Levstik ni mogel ničesar več po-kvariti. Toda, ko je segel tudi po mla-dih, je moral spoznati, da tudi ti ne po-znajo šale, kadar gre za sloves njihove lastne osebe. Mladoslavenci so se bili tedaj s staroslavenci dogovorili za ceno

Zarnikovega mandata za nekako slogo, ki pa niti na prvi niti na drugi strani ni bila posebno iskrena in je bila že v na-prej obsojena na neuspeh. Levstik, ki je od starih toliko pretrpel, je ta neuspeh, pri katerem so jo mladi izkupili, predvi-deval. V svojem »Pavlihi« je prinesel iz-vrstno Kličevo karikaturu Zarnika — med dvema stoloma. Ta karikatura in pa nimigovanje, da bo prihodnjič prin-sel tudi urednika »Slov. naroda« Tom-šiča, je bila smrt »Pavlihe«. Tako je Čeh Klič s svojo izredno spretnostjo povzro-čil, da se je na njegovi umetnosti poka-zala vsa slovenska tesnocrnost in ne-zrelost.

Ime slikarja Klička pa je šlo po vsem svetu, čeprav tudi njega doma niso po-sebno cenili. Kot umetnik, ki si vedno išče novih poti, je izumil in dopolnil ce-lov rsto načinov v reprodukciji tehni-ki: tisk v globino, svetlotisk, in fotome-hanična reprodukcija se ima v veliki meri zahvaliti njemu za nastanek in iz-redni razvoj v zadnjih letih.

Kličeva umetnost je eno izmed zani-mivih poglavij češko-slovenskih kultur-nih stikov.

k. Flamsko akademijo so ustanovili. Belgijski kralj je imenoval prvih 30 čla-nov.

k. Nova bolgarska drama. Znani bol-garski pisatelj Kiril Hristov je izdal v reviji Bolgarska Misal tridejanko »Otkri-vatelj«.

k. Velika razstava italijanske dekora-tivne umetnosti v Argentini. 6. avg. bo-do v Buenos Airesu odprli veliko raz-stavo italijanske dekorativne umetnosti. Porkoviteljstvo nad razstavo, ki bo v dvanajstih ogromnih dvoranah je pre-vzela vlada argentinske republike.

k. Nova knjiga o Dreyfussu. Pariški založnik Stock, ki je nekdanj zložil ne-šteto knjižic in brošur ter polemičnih spisov v prid obtoženemu Dreyfussu je izdal zdaj svoje spomine, ki so vzbudili veliko pozornost v pariških literarnih krogih.

k. Gotovčevu opero »Ero z onega sve-ta« bodo v prihodnji sezoni igrali v Nürnbergu in Hannoveru.

k. O Masarykovi knjižnici, ki so jo v Ljubljani ustanovili, da bi poglobili naše kulturne stike s Čehi in Slovaki prina-šajo češki listi daljše članke, kjer to mi-sel iskreno pozdravljajo.

k. Roger Martin du Gard v bolgaršči-ni. Lanskega Nobelovega nagrajenca ro-man »Poletje 1914« je prestavil Nikola Nikolajev v bolgarščino.

k. »Na križpotju Evrope« se imenuje zbirka esejev, ki jih je ob priliki kongre-sa Penklubov izdala praška sekcija. Uvodni članek je napisal Karel Čapek. Nadalje so sodelovali še sledeči avtorji: Ferdinand Peroutka, Vaclav Chaloupec-

ky, J. L. Hromadka, Fr. Hrubý, A. Pra-žak. V knjigi so portreti sv. Vaclava, Ji-řija Poděbratskega, Komenského, Kollár-ja, Havlička in Masaryka. Knjiga je pi-sana v francoščini in angleščini.

k. »Življenje in delo W. Shakespearea« je izšlo v Srpski književni zadrugi (Po-učnik X.). Pisec je prof. Vlada Popović. Knjiga obravnava: Shakespearejevo do-bo, življenje, delo in bibliografijo. Razen tega je v njej mnogo slik.

k. Nekaj števk o estonskem šolstvu. V šolskem letu 1937/38 je imela Estonska 1210 javnih in 17 privatnih ljudskih šol s 105.600 učenci, tako da je prišla na 680 prebivalcev 1 ljudska šola. Na teh šolah je poučevalo 1870 učiteljev in 1930 uč-teljic, torej 3800 učnih moči.

k. Na literarnem večeru, ki se bo vršil v sredo, 10. t. m. v okviru pri-reditev akademske mladine v dvorani Ljudske univerze bodo nastopili pred-vidoma sledeči pisatelji: Ingolič, Kreft, Potrč, Kerencič, Vodusek, Rudolf, Klopčič in Seliškar.

k. Zanimanje za slovensko književ-nost med Čehi. Seliškarjev roman »Na-sedli brod«, ki je izšel pod naslovom »Na uskali« v prevodu dr. B. Vybi-rala v Jugoslovanski knjižnici je bil po desetih mesecih kljub veliki nakladi (5000 izvodov) razprodan. Druga izdaja je izšla v 3000 izvodih. — Prav tako vlada že sedaj veliko zanimanje za Ingoličeve »Lukarje«, ki jih prav tako prevaja dr. Vybiral. Avtor sam je delo za češki prevod nekoliko predelal.

Sport

Motociklistične dirke

Včeraj dopoldne je priredil Motoklub »Maribor« tradicionalne mednarodne motociklistične dirke za državno prvenstvo Jugoslavije. Start in cilj je bil pri Kamniškem drevoredu. Proga je znašala po kategorijah 47,6, 68 in 81,6 km. Komisijo so tvorili gg. Anton Antončič od Motokluba Maribor, Nikola Bošković, pročelnik sportne kom. zveze, Salamon, preds. M. K. M., Simončič in inž. Kanzler.

Rezultati: Prva dirka, kategorija A. Sportne mašine 250 ccm, 10 krogov. Startali 4 krat. Prvi je Milenkovič Wolf, NSKK Graz na DKW 250 ccm v času 45 minut 35 sek. Povprečna brzina 82,922. Drugi Zöhrer, NSKK Graz, Puch, čas 47 min. 36 sek.

Kategorija B. Sportne mašine 350 ccm, 10 krogov. Zmagal je Waska od NSKK Graz na Puch v času 48 min. 26 sek., 78,044 km. Drugi je Scholz, NSKK Graz, DKW v času 48 min. 30 sek., kategorija X. Turni motorji do 1000 ccm. Startala sta samo 2 vozača. Zmagal je Ivan Zenc od Motokluba »Pohorje« na Puch 500 ccm v času 39 min. 10 sek.

Druga dirka. Kategorija C, sportni motorji 500 ccm, 12 krogov. Zmagal inž. Rudi Lotz, Motoklub Maribor na NSU v času 55 min. 45 sek., kilometraž 81,363. **Postal je državni prvak.** Drugi je bil dr. Aleksander Hribar iz Zagreba na BMW v času 57 min. 4 sek. Kategorija E, sportni motorji do 1000 ccm. Prvi je Milenkovič iz Gradca na DKW 250 ccm v času 54 min. 16 sek., kilometraž 83,558. **To je najboljši čas dneva!** Drugi je Rotwangl Hans, NSK Graz na Rudge, čas 56 min. 51 sek.

Državni prvak je postal mariborski favorit inž. Lotz, a najboljši čas je dosegel Milenkovič iz Gradca. Odlični dirkač Uroš iz Zagreba je imel smolo. Enkrat je imel defekt, drugič pa je padel in se ranil na desnem ramenu, kljub temu pa je v štirih krogih vodil.

Zvečer ob 18. uri je bila v lovski sobi pri »Orlu« razglasitev rezultatov in razdelitev nagrad. Intimno svečanost je vodil predsednik MKM g. Salamon, ki je toplo pozdravil zastopnika Mariborskega tedna g. direktorja Loosa. Vsi imenovani zmagovalci so dobili lepe pokale, medtem ko je državni prvak g. inž. Lotz prejel že drugič prehodni pokal »Mariborskega tedna«, ter lep venec z državno trobojko. Če še v tretje zmaga, ostane pokal MT njegova last.

Organizacija dirk je bila brezhibna, gledalcev zelo mnogo.

s. **Prvo kolo v ligi** je prineslo poraz Ljubljani od Jugoslavije z 2:0. BSK je premagal sarajevsko Slavijo s 4:1, Gra-

djanski: Jedinstvo 5:0, Hajduk: Gradjanski (Skopje) 4:1, Hašk: Slavija (Varaždin) 2:1, Bask: Sparta (Zemun) 1:0.

s. **Teniško državno prvenstvo.** Ilirija je včeraj premagala SK Majšperk v moškem in damskem klubskem prvenstvu, obakrat s 5:0.

s. **6 novih rekordov.** V soboto in nedeljo je bil kot uvod v sportne prireditve mariborskega tedna lahkootletski miting.

Gospodarstvo

Sviniska in mesna tržišča

Na domačih tržiščih svinj in mesnih izdelkov ni v znanem času zaznamovati večjih izprememb. Promet je sezoni primeren in se giblje v srednjih mejah. Povpraševanje ni veliko in gre v glavnem le za kritje tekoče porabe. Cene so v glavnem neizpremenjene.

V inozemstvu se je položaj precej učvrstil, vendar se cene gibljejo več ali manj na dosednji višini. Zlasti velja to za mast in slanino na angleških tržiščih, kjer so še pred kratkim cene nekoliko popustile, ker so dosegle previsoko nivo, ki nikakor ni odgovarjal letnemu času in tendenci tržišč.

Na praški trg je bilo ta teden priplavljenih okroglo 1700 svinj, največ iz inozemstva, med njimi 218 pitanih mangalic iz Jugoslavije. Naše dobro pitane težke svinje so se trgovale po 6,10—7,40, rumunske težke 7,25—7,60, špeharji 6,65—7,25, madžarski 6,90—7,20 in domači pršutariji po 4—7,50 kron za kilogram žive teže.

Za meso in mesne izdelke je bil dunajski trg začetkom tega tedna precej

ki je prinesel kar šest novih mariborskih rekordov in sicer: Oroszy (Rapid) v skoku ob palici 3,36 m, Končarič (Maraton) v teku 110 m zapreke 18,3, Muraus (Žel.) v teku 600 m 1,31,2, Lončarič (M.) v teku na 60 m 7, Kolarič (M.) v teku 300 m 39,5, Stojšek (M) v teku na 2000 m 6;15,3 in štafeta Železničarja 10x100 m 2;04.

sprejemljiv. Povpraševanje je zlasti veljalo mladim svinjam, nemara, ker je bil dovoz te dni malenkosten in se je blago v primeri s prejšnjim tednom podražilo za 2 pfeniga za kilo. Podražila so se tudi zaklana teleta, dočim slanine skoraj ni bilo mogoče prodati, čeprav so cene nazadovale za 3—5 pfenigov pri kilogramu. Proti koncu tedna je povpraševanje dočela ponehalo.

V veletrgovini na Dunaju je stalo zadnje dni goveje meso najboljše vrste 1,55—1,70, prvovrstno 1,47—1,55, drugovrstno 1,23—1,47, svinjski kare 1,40—1,67, teletina 1,000—1,33, zaklane svinje madžarske 1,20—1,40, jugoslovanske (mangalice) 1,33—1,40, pitane svinje 1,20—1,33, mesnate 1,27—1,40, drob 1,00—1,33, mast 1,50—1,60, slanina 1,07—1,20 in salo 1,33—1,40 mark za kilogram.

Tudi italijanska tržišča ne kažejo posebnih sprememb. Konzum se usmerja deloma na mesnine, gnjat, salame, itd., vendar so zaloge precejšnje. Na jesen je računati z živahnejšim povpraševanjem in se bodo tudi cene popravile.

računati na znižanje cen, ker pač blago manjka.

g. **Veliko tvornico za ricinovo olje** bodo zgradili v Vojvodini v Banatskem Despotovcu. Naprave bodo zelo obširne in bodo moderno urejene. Ricinovo olje se bo večinoma izvažalo.

g. **Tvornica čevljev Bata** je opustila svojo prodajno družbo na Dunaju, ki je dobavljala čevlje prodajalnicam v Avstriji.

g. **Iskanje nafte v Jugoslaviji** je v polnem razmahu. Pred kratkim je bila ustanovljena delniška družba »Panonija«, pri kateri je udeležena država s 25% in ki bo iskala nafto od Slavonije ob Dravi do Mure. Sedaj pa začne z delom tudi Jugoslovanska družba za iskanje nafte, ki je bila ustanovljena pred dvema letoma. To podjetje bo napravilo poskusna vrtnja v Banatu in v vzhodni Srbiji. V obeh področjih, ob Muri in Dravi, kakor tudi v Potisju in ob rumunski meji, so že več-

krat naleteli na petrolej. Pri Peklenici ob Muri ga že dolgo pridobivajo, čeprav doslej le neznatne količine.

g. **Evropska premogovna konferenca.** V Haagu je pričela konferenca zastopnikov premogovnikov, ki se je udeležujejo največji producenti premoga: Belgija, Nemčija, Anglija, Francija, Češkoslovaška, Poljska in tudi Holandija. Predvsem gre za izravnavanje nasprotstev med poedinimi državami, med katerimi se bi je hud konkurenčni boj.

g. **Na sadni trg v Pragi** je bilo ta teden pripeljanih več partij raznega sadja tudi iz Jugoslavije. Lepa rana namizna jabolka iz okolice Ljutomera so se na debelo prodajala po 3—3,50 kron za kilogram, komercialno blago, večinoma iz Srbije, pa povprečno po 2,50—3 krone. Iz okolice Subotice je bilo na trgu precej lubenice, ki so se nudile po 1,20—1,30 kron za kilogram v trgovini na debelo, vendar je bilo bolj malo kupčije. Dovoz ranega grozdja je neznaten, pričakujejo pa za prihodnje dni večje pošiljke iz okolice Smedereva in zlasti iz Bolgarije, deloma tudi iz Grčije.

g. **Paradižniki in čebula za Irsko.** Irska vlada je objavila seznam uvoznih kontingentov za paradižnike in čebulo. Do 21. septembra se more v to državo izvoziti 3200 angleških centov paradižnikov in 9000 centov čebule. Cene so še precej ugodne.

g. **Izvoz češpelj** se je letos zaradi neugodnega vremena v vzhodnih predelih države zakasnil za dva do tri tedne in se prične šele v drugi polovici avgusta. Po najnovejših vesteh iz Beograda bo Jugoslavija lahko izvozila v Nemčijo 2150 vagonov, od tega 1800 v Avstrijo, potem 1200 na Češkoslovaško, 200 v Francijo in 200 vagonov v Švico. Poljska še ni določila kontingenta za jugoslovanske sli-

ve. — g. **Jesenski velesejem v Lipskem** bo od 28. avgusta do 1. septembra. Poleg vzorčnega sejma, ki bo razvrščen v 21 stavbah, se priredi tudi tehnični velesejem, ki se bo letos zlasti bavil s stavbarstvom in gradbenim materialom.

g. **Ameriška žetev bombaža** bo letos dobra in jo cenijo skoraj na 11 milijonov bal. Pred poldrugim mesecem so cenili donos še na 10 milijonov bal.

g. **Bombažna preja na Poljskem** se bo po vesteh iz Varšave pocenila za 10%. Ministrstvo za trgovino in industrijo vztraja na tem, da se cene znižajo, združenje predilnic pa temu nasprotuje.

Šah

š. **Konec nemškega šahovskega prvenstva.** Prvo mesto si je priporil Eliskases z 12½ točkami, drugo in tretje mesto si pa delita Michel in Kieninger z 10 točkami.

Jože Malenšek

Pri 26 strelskem polku v svetovni vojni

(sedaj 45 jugoslovanski polk)

Popolnoma izčrpan sem se javil bolni in se znašel po štirih mesecih muk in trpljenja o božičnih praznikih v bolnišnici v Košicah na Ogrskem. Vse bolnišnice so bile prenapolnjene z ranjenci in bolniki, zato je bila oskrba zelo slaba. Primanjkovalo je tudi zdravnikov. Čez teden dni so začeli izpraznjevati bolnišnice, ker so pravili, da so Rusi oddaljeni od mesta samo še 25 km in da so že tu di pred Krakovom. Tako sem prišel 6. januarja 1915. z bolniškim vlakom v Maribor, v vojaško bolnišnico na Tržaški cesti. Šele tukaj je človek našel nekoliko odpočitka od prestanih muk. Tu di preskrba je bila dobra. Čez tri tedne nam je bil dovoljen vsak popoldan prost izprehod po mestu in smeli smo izostati do 11 ure ponoči. Prva moja pot je bila v Narodni dom. Tukaj se je človek čutil najbolj domačega, saj je bil sprejet z odkritim veseljem ne samo od »kučegazde« Valjaka, ampak tudi od ostalih Slovencev, ki so se krepko držali svoje- ga ognjišča. Našel je tu vedno ponosnega in neuklonjivega dr. Rosina, prof. klasične gimnazije dr. Jerovška, priljubljenega dr. A. Medveda, dr. Verstovška, dr. Ravnika, prof. Voglarja, pošt. kontrolorja Bahovca, Matijo Pirca in druge. Sem so prihajali tudi tedanji stotnik in poznejši naš general Maister, stotnik

Vaupotič in mnogi drugi rezervni častniki, med njimi Franjo Luknar, Mirko Ravter, bratje Friedlovi, Tone Mohor, Mikloš, Tomažic, dr. Ferluga, Loize Malenšek in dr. To je bila, rekel bi, ena sama družina, ki je imela iste misli in iste želje, to je zinago slovenskega orožja. Sem pa so pošiljali Nemci tudi svoje vo-hune, da bi iztaknili kaj se kuha v tem »srbofilskem« gnezdu. Vsak, ki je zahajal v Narodni dom, je bil politično osumljen in nezanesljiv. Za Slovence so imeli pri kadru posebne evidenčne pole z napisom »Politischverdächtige Ofiziere und Mannschaft«.

V družini, ki je zahajala v Narodni dom, je bilo vedno veselo, posebno pa še takrat, ko so prinesli časniki članke o pregrupacijah nemških armad. Pregrupacija je pomenila navadno, da so bile osrednje sile tepene, da je zmagovala antanta. V Narodnem domu so bili vsi precej poučeni o položaju na bojiščih. Deloma so prinašali vesti razni častniki, ki so prišli z bojišč, a največ se je izvedelo iz grških listov, na katere je bil naročen prof. Jerovšek. Te časopise je pustil cenzor gladko skozi, ker menda ni obvladal grščine. »Zeus« pa se je izgovarjal, da je profesor klasičnih jezikov in jih radi tega neobhodno potrebuje.

Prišel je mesec maj leta 1915. Rusija

je bila poražena in njene čete so se morale umakniti daleč nazaj na svoje ozemlje. V tem času je napovedala Avstrija vojno Italiji. 26. strelski polk je bil premeščen z ruskega na italijansko bojišče. Avstriji je primanjkovalo vojaštva, sposobnega za vojskovanje. Mnogo ga je bilo po bolnišnicah. Da bi dopolnila svoje polke na bojnem polju, je ustanovila takojimeno »leteče komisije«, ki so imele nalogo spraviti vse količjak sposobno vojaštvo k polkom na fronto. Ena taka komisija, kateri je načeloval general Teisinger, se je znašla tudi v Mariboru. Na pregled je moralo vse vojaštvo od kadra in iz bolnišnic, izvzemši nevarno bolnih in ranjencev. V komisiji je imel glavno besedo general, zdravnik pa, ki je pregledoval, je bil samo peto kolo. General je samo izpraševal »Wie lange waren sie im Felde, waren sie verwundet, was fehlt ihnen« itd. Če mu je povedal kdo, da je bil le kratko dobo na bojišču, je bil od moštva takoj »A-tauglich« častnike pa je pošiljal kar takoj na fronto. Tako so se zopet dopolnili različni polki na bojnem polju. Srečo sem imel, da me je poslal po pregledu še za tri mesece v bolnišnico, ker sem mu povedal, da sem bil od početka do 6. jan. 1915, torej 4 mesece na bojišču. Med tem časom se je bila prva in druga bitka ob Soči, a Italijani so bili v obeh poraženi.

Sredi oktobra istega leta sem se znašel spet pri svojem polku na fronti. Bil sem dodeljen 4. četi prvega bataljona. Polk je branil odsek okoli nekega griča

na Doberdobski planoti. Vendar ni bil ves naenkrat v prvi črti, ampak so se menjavali posamezni bataljoni tako, da je bil eden vedno neposredno pred sovražnikom, eden v rezervnih pozicijah za pokopališčem vasice Doberob in eden v Kostanjevici. Menjava se je vršila vsakih pet dni. V vasiči Doberdob je bil takrat štacijski poveljnik major Cvirn, katere-mu so pravili tudi »Bürgermeister von Doberdob« (župan Doberdoba). Imel je nalogo dirigirati posamezne kolone v odkazane položaje, kar se je seveda godilo samo ponoči.

V tem času se je pričela tretja soška bitka in kar nato četrt. Italijani so navallili na avstrijske položaje z vso svojo silo, da bi jih zlomili. Treskalo je kakor bi bil sodni dan. Prva črta je bila vsa v dimu in ognju, a sreča je bila, da je njih topništvo streljalo predač, ker sta bili sovaržni črti preblizu skupaj. Ponekod so ju ločile samo žične ovire. Na ta način je ostala prva črta še precej varna in vsi napadi na nož so bili s hudimi izgubami odbiti. Med tem časom so bile vse rezerve v stalni pripravljenosti in so imele nalog, v primeru italijanskega predora izvesti takoj protinapade, ki bi se pa menda bili izjalovili, ker je otvorila italijanska artilerija proti rezervam zaporni ogenj.

(Dalje.)

Podprimo nabiralno akcijo za gradnjo doma matičnega Sokola

Zanimivosti

Mrzlična gonja za radijem

Aljaska je postala obljubljena dežela nekdanjih zlatoiskalcev

Aljaska je s svojimi nepreglednimi zasneženimi poljanami in blestečimi zamrzlimi jeziri še vedno ona tajinstvena dežela, ki s čudovito močjo zvalja neštete ljudi, ki so po svoji naturi nagnjeni k senzacijam in tajinstvenemu iskanju. Aljaska je še vedno dežela stoterih in tiščerih možnosti, dežela sanj in fantazije. Tisoči in tisoči so svojčas merili na vse strani njene nepregledne daljave, ko so mrzlično iskali zlato. Takrat je v Aljaski vladala takozvana »zlata mrzlica«. Ko se je ta polegla, ji je sledila »petrolejska gonja«. Koliko jih je poizkušalo srečo, koliko so tvegali svoje življenje in ga tudi izgubili, ko so vrtali in vrtali v zemljo ter čakali in iskali — čudež. Pa je minula tudi ta »petrolejska gonja«. Razočarani so se vračali vsi tisti, ki so skušali iz grudi te tajinstvene pokrajine izgrebsti veliko bogastvo za vse življenje, a so žalostno končali, bodisi da so propadli gospodarsko ali da so jih zagnile za večno poljane te čudovite dežele.

Toda nobeno razočaranje ni zadnje razočaranje v življenju človeštva. Aljaska je zadnji čas postala spet »obljubljena dežela« za vse tiste, ki hlepijo po bo-

gastvu in se do brezglavosti ženejo za gospodstvom tega sveta. Ob bregovih velikega Medvedjega jezera, ob sedemdesetem meridianu, so bila po zatrevanju iskalcev, odkrita bogata in neizčrpna ležišča dragega radija. Prej tiha in pusta pokrajina ob jezeru je čez noč postala kot mrvljica. Od vseh strani se je zgrnilo na tisoče iskalcev, ki vročno iščejo in postavljajo vse na eno kocko ali — ali! Toda minula je tudi nekdanja romantika iskalcev zlata, ki so s primitivnimi sredstvi skušali iztrgati iz zemlje bogastvo. Sedanjli iskalci se poslužujejo vseh modernih tehničnih pridobitev. S seboj so pripeljali celo eskadro letal, ki vzdržujejo zvezo med notranjostjo in med iskalci. Poročila pravijo, da se je nekaterim iskalcem posel bogato obnesel. Za stvar se je začela zanimali celo kanadska vlada, ki pa zaenkrat še koleba, ali se naj sama spusti v iskanje radija in tako z bogato rudno še močneje utrdi svoj državni proračun, ali naj iskanje radija primerno obdavi in zvali s tem breme in tveganost na rame vseh tistih, ki jim je v krvi iskanje in lov za bogastvom.

VPLIV VROČINE NA DEBELE IN SUHE LJUDI.

Preiskave, ki so jih izvršili na baltimorski univerzi, so dognale, da je splošno mnenje, da debeli ljudje bolj trpijo pod vročino nego suhi, napačno. Ko so poizkusne osebe izpostavili močni toploti z menjajočo zračno vlago, se je pokazalo, da so debeli ljudje bivanje v temperaturi nad 35 stopinj pri istočasno močni vlažnosti zraka, torej v klimi, kjer se je vtrp žile močno zvišale, znatno bolj prenesli kakor pa suhi ljudje. Seveda je bila pri debelih izguba vode vsled močnega potenja večja kakor pri suhih, ker potrebuje masčoben organizem več vode kot mršav. Zato tudi vitek človek pri hoji po vročini manj trpi žejo kot debeljši človek. Kljub temu torej, da je bila v teku rečenih poizkusov opaziti pri suhih manjša izguba vode, ker so se manj potili, so vendar bolj trpeli od vročine kot debeljši. Toda eni ko drugi so vroč zrak bolj prenašali, če je bil suh.

× **Odprava k beli lisi.** Z Danskega je odšla te dni v Grenlandijo odprava, ki si je postavila posebno zanimivo nalogo. Mladi voditelj odprave grof Knuth in novinar Munck nameravata raziskati tisto »belo liso« na grenlandskem zemljevidu, to je pokrajino Pearyland, in pri tem razrešiti tudi arheološko in etnografsko zagonetko, kako so prišli Eskimi na sever Vzhodne Grenlandije. Domneva je, da so Eskimi potovali tja preko Pearylanda, in da se s to preselitvijo dá pojasniti, kakaj je naenkrat izginila cvetoča eskimska kultura v pokrajini Thule v 14. in 15. stoletju.

× **Bolnišnica iz stekla.** V Bognor Regisu na Angleškem so zgradili bolnišnico, kjer so vse stene steklene. Ta bolnišnica je edinstven tip in predstavlja najidealnejšo rešitev problema bolnišnice za nalezljive bolezni, kjer gre za to, da se bolniki izolirajo, da se pri tem popolnoma ločijo od vsakega stika z zunanjim svetom, kar je doslej vedno zelo škodljivo vplivalo na duševnost in zaradi tega tudi na ozdravljenje takih bolnikov. Steklene stene omogočujejo bolnikom, da drug drugega vidijo, da se morejo med seboj pogovarjati in tudi sprejemati obiske, ne da bi bili obiskovalci pri tem izpostavljeni nevarnosti, da se okužijo.

× **Vulkan Asama-Jama** na japonskem otoku Hondu je pričel spet bruhati. Lava je opustošila skoro vse nasade murv na vznožju gore. Več vasi je pogorelo. Prebivalstvo beži v notranjost otoka.

× **Koliko prebivalcev ima Kitajska?** Neki francoski znanstvenik trdi, da živi na Kitajskem oziroma le 250.000.000 prebivalcev, ne pa nad štiristo, kakor nekateri trdijo. Pravi, da je umrljivost na

Kitajskem silno velika in so glavni pospeševalci epidemije, lakota in revolucije. Tudi umrljivost otrok je zelo visoka. Če bo šlo tako naprej, pravi znanstvenik, moramo pričakovati rapiden konec kitajske republike.

× **Nemčija je odnesla arhive iz Danziga.** Kakor javljajo agencije, je Nemčija odnesla arhiv iz mesta Danziga. Rabiti ga nameravajo za zgodovinska proučevanja. Del arhiva so odnesli že pred leti.

× **Meteorologi bodo merili temperaturo v Oceanu.** Prekoceansko društvo je poslalo na Ocean parnik »Carimar« z 8 meteorologi in številnim osebjem, da znova izmerijo temperaturo po raznih predelih morja. V Havre se bodo vrnili 6. novembra.

× **Za milijon dolarjev so utihotapili letno opojnih pišč.** V New-Yorku so aretirali 3 člane neke tajne tihotapske družbe, ki je razprodala letno za okoli milijon dolarjev opojnih pišč. V Filadelfiji so pa aretirali šefa te organizacije.

× **Naduha ozdravljiva!** Slavnemu zdravniku Kolbiu se je posrečilo ozdraviti najtežje slučaje astme, krčev bronhijev ponajveč zvezanega s kašljem. Zdravilni preparat dobiva po sintetični poti iz organskih sestavin, ki se nahajajo v debelem in tankem črevesju, in zdravi z njimi s pomočjo intravenoznih žarkov.

× **Velikopotezen slepar.** Pred sodnim senatom v Innsbrucku se vrši razprava proti slikarju Josefu Karlu Egerju iz Regensburga, ki je obtožen, da je osleparil nekega trgovca z umetninami za 170.000 šilingov. Predstavil se je kot mož, ki ima zveze po vsej Evropi, in pripovedoval, da je dober prijatelj s poslanikom neke sosednje države in bi z njegovim posredovanjem tem lažje prodal umetnine, ker je nek balkanski knez poklonil milijonske svote za nakup dragocenih umetnin. Trgovec mu je vse verjel in mu izročil razne umetnine, ki jih je slepar potem po svoje prodal, denar pa zapravil.

× **Zidovski avtomobili dobijo posebne številke v Nemčiji.** Protizidovdovsko časopisje pa zahteva, da bi se jim sploh morale odovzeti šoferske legitimacije.

× **Sončarica v Sev.** Ameriki je terjala do sedaj 39 žrtev.

× **13 milijonov zlatih frankov za ceste v Albaniji.** Kakor javlja albanska agencija, je prometno ministrstvo odobrilo kredit 13 milijonov zlatih frankov za popravilo cest. 10 milijonov za cesto Drač-Porto Romano in 3 milijone za cesto v Prezu.

Prihodnje dni pričemo objavljati v »Večerniku« znameniti lastni življenjepis Nj. VEL. KRALJICE MARIJE ROMUNSKÉ, ob katere preranem grobu prav te dni žaluje zavezniška Romunija in tudi naša kraljevina:

»Zgodba mojega življenja«

Slovenski prevod je Nj. Vel. kraljica Marija dovolila še pred svojo smrtjo, zato mislimo, da ne moremo lepše počastiti spomin matere Nj. Vel. naše kraljice Marije in Nj. Vel. kralja Petra II., kakor z objavo tega njenega dela.

V »ZGODBI MOJEGA ŽIVLJENJA«, ki je prevedena že na večino evropskih jezikov, se nam odkriva ves pisateljski talent velike pokojnice in nešteto zanimivih podrobnosti iz nedavne evropske zgodovine, vse pa je pisano tako, da vzbuja nepretrgano napeto zanimanje čitateljev. — Opozarjamo na pričetek »ZGODBE MOJEGA ŽIVLJENJA« vse naše cenj. čitateljice in čitatelje, obenem pa vabimo na naročilo »Večernika« tudi vse one, ki doslej nanj še niso naročeni.

m. Razglas. Razpisan je natečaj za sprejem v bolničarsko podoficirsko šolo v Nišu. Kandidati ne smejo biti mlajši od 17. in ne starejši od 21. let. Dovoljeno morajo imeti osnovno šolo. Vsi ostali pogoji so razvidni pri mestnem vojaškem uradu.

m. Predstojništvo mestne policije v Mariboru opozarja občinstvo, da se dne 14. t. m. ob priliki proslave 20-letnice obstoja kraljevine Jugoslavije strogo ravna po določenih cestno policijskih redih. Zlasti se opozarja, da morajo biti cestišča vseh cest in ulic, kjer se po pomikal sprevod popolnoma prazna in da pod nobenim pogojem ne smejo po njih parkirati motorna vozila. Pešci smejo uporabljati samo hodnike oziroma pešpoti ter smejo prekoračiti vozno cestišče samo v neobhodno potrebnih slučajih in sicer samo na križiščih. Vsako postajanje na cestišču je strogo prepovedano in se smejo gledalci razvrstili samo po hodnikih in pešpotih cest in ulic, kjer bo korakala povorka. Vsak vozi promet po Aleksandrovi cesti, Slovenski ulici, Gosposki ul. čez Glavni trg.

državni most, Kralja Petra trg ter po Dvoršakovi ul. Frankopanovi ul. Radvanjski cesti do vojašnice Kralja Petra I. je za časa slavnostne povorke in zborovanja v navedeni vojašnici strogo zabranjen. Občinstvo se opozarja, da se odredbam varnostnih organov brezpogojno takoj pokori.

n. »Jugoslovanski biseri.« Tik pred otvoritvijo VII. Mariborskega tedna in tik pred proslavo dvajsetletnice Jugoslavije, je izšla te dni prva dvojna številka drugega letnika znane mariborske tujsko-prometne, turistične in splošno gospodarske ilustrirane revije »Jugoslovanski biseri«, ki jo urejuje potopisec prof. dr. Fr. Mišič. Uvodne besede ob dvajsetletnici Jugoslovanskega Maribora s sliko generala Maistra, poudarjajo veliki napredek Maribora v Jugoslaviji. Revija prinaša v več jezikih pisane članke, vse opremljene z lepimi ilustracijami Posamezni letnik »Jugoslovanskih biserov« obsega šest dvojnih števk ter stane din 60.—. Naroča se pri upravi revije v Mariboru.

Razno

»MARIBORSKI TEDEN«
Rezan in tesan les vsak, debelosti kupite najbliže pri tvrdki Gnilšek v Razlagovi ulici 25. 4627

VELIKA ZALOGA CEMENTA
apna, opeke, poličanskega peska, stavbeni les in vsi stavbeni material po najnižjih cenah. Kraser. Studenci. 4629

NOVO! NOVO!
Sprejem v izdelavo in popravilo raznovrstne tehtnice in uteži. Izdelava precizna, cene zmerno! Makso Kert, Aleksandrova 19. 70

IZBORNO STAJERSKO VINO
IN TSCHELIGIJEVO PIVO
dobite na Mariborskem tednu v šotoru Prešernova klet, v Prešernovi in Gosposki ulici. Priporoča se Trafenik Karl in Angela. 78

NAJBOLJŠA VINA
po zmerni ceni kakor dišeči traminec, muškati silvanec, rizling, mozlavec in rdeči burgundec se točijo v gostilni Senica, Tattenbachova ulica. Čez ulico, kakor vedno, znaten popust. 120

MADRACE OTOMANE
KAUCE
izdeluje solidno in poceni M. Šterbal Meljska 2. 124

KOČE, ODEJE
iz vate, volne, nuha, kakor tudi svilo in klate za odeje kupite najceneje pri tvrdki »Obnova«, F. Novak, Jurčičeva 6. 185

Posest

Na prodaj
MALA HISA
z vrtem. Pekre 124 pod Kalvarijo. 182

Prodaj

MOŠKO KOLO
prodaj. Delavska 14. levo. 180

Sobo odda

OPREMLJENO SOBO
oddaj gospodu. Naslov v upravi. 184

Tako oddam

SOBO
s številnikom. Mesečno din 100. Zrkovska c. 41. Pobrežje. 189

Stanovanje

TRISOBNO STANOVANJE
v novjši zgradbi takoj oddam. Naslov v upravi lista. 14

LEPO SOBO IN KUHINJO
oddam boljšim čistim ljudem Puškinova ul. 4. magdalenski okraj. 181

Stanovanje išče

DIJAŠKA STANOVANJA
za dve mlajši srednjšolski iščem. Prednost, kjer možna nemške konverzacija. Naslov v upravi. 178

Spomnite se CMDI

Službo dobi

SAMOSTOJNO KUCHARICO
za vsa sprejem. Predstaviti se od 10.—11. ure v pisarni. Cankarjeva 26. 179

SPREJMEM VAJENKO
za strojno pletilstvo in prodajam pletilni stroj za din 1500. Pletarna. Slovenska ul. 26. Maribor. 187

Ne pozabite na

blago

za zaveso

ki ga dobavlja najceneje

Tekstiliana Büdefeldt

Maribor, Gosposka ul. 14

WEKA-MARIBOR CANKARJEVA 2
ZA ČASA MARIBORSKEGA TEDNA
VELKA RAZSTAVA
STANOVANJSKIH POTREBŠČIN
PROST OGLED

Sprejmejo se
agilni akviziterji oglasov

ki se naj zolase v upravi lista